

SCHIPPEREN TUSSEN ECONOMISCHE EN SOCIALE ASPECTEN

In het idyllische decor van Kasteel Vanenburg in Putten lieten belangstellenden zich onlangs bijpraten over het thema 'De sociale aspecten van de handel in hout'. Sociaal en economisch handelen laten zich niet zo makkelijk met elkaar rijmen. Dat dit weliswaar moeilijk maar niet onmogelijk is, bewijst echter het groeiende aantal FSC-gecertificeerde bosconcessies in de tropen.

SOCIAAL HANDELEN LASTIG IN TE BETTEN

De bijeenkomst was het derde symposium in de door Stichting Probos op poten gezette reeks 'Verantwoord ondernemen met hout'. Ditmaal had Probos ontwikkelingsorganisatie ICCO aangekondigd als mede-organisator. Het initiatief bracht een kleine honderd deelnemers op de been die vanuit hun bedrijf of organisatie bezig zijn met verantwoord ondernemen in de hout- of bossector.

Als eerste spreker maakte Probos-directeur Patrick Jansen melding van de komst van het Kennisnetwerk Verantwoord Ondernemen met Hout. Dit project van en voor bedrijven moet kennisuitwisseling en activiteiten op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) verder stimuleren. Namens mede-organisator ICCO mocht directeur Jack van Ham vertellen wat zijn instelling is en doet: de internationale markt voor bosproducten duurzamer, rechtvaardiger en milieuvriendelijker maken.

Carl Rhode, trendwatcher van de Universiteit van Utrecht, hield aansluitend een verhandeling over de nieuwe 'coolheid' van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Beelden van 'coolhunters' uit de hele wereld laten volgens hem zien dat MVO een diepere snaar raakt. Rhode beseft dat de hamvraag is of de belangstelling voor groen en milieu meer dan een hype is: "Het gaat om een bredere mentaliteitsstroom met een diepere grond. Het is een brede beweging, maar die moet zich wel vertalen in coole producten. En de duurzaamheid moet wel kloppen, anders valt de producent door de mand."

HANDEL EN ARMOEDE "Houthandel en armoedebestrijding kunnen heel goed samengaan." Met die woorden beantwoordde Gemma Boetekees van ICCO de vraag die de titel van haar lezing vormde: 'Zit er (hout)handel in armoedebestrijding?'. Als voorbeeld noemde zij de samenwerking tussen Burgland Houtindustrie

Onder andere de ICCO en TFT verhaalden over sociaal zakendoen.

SWIFT betrok hout uit de Solomoneilanden.

en Forescom in Guatemala. Hier is volgens Boetekees niet alleen sprake van een samenwerking tussen producent en afnemer, maar helpen de partners elkaar om zaken te verbeteren op het gebied van onder meer gezondheid, arbeidsomstandigheden, werkgelegenheid en medische zaken. Een aanwezige houthandelaar merkte echter op dat vanuit zijn ervaring het meewerken aan armoedebestrijding voor een ondernemer ook valkuilen kent. In zijn geval kwamen de afgesproken leveringen van containers door Forescom niet of nauwelijks aan, hetgeen het zakendoen in zijn ogen nogal onaantrekkelijk maakt. Hij moet dus nog zien of Forescom daadwerkelijk dit jaar de beloofde zes containers hout aan Burgland zal leveren, maar Gemma Boetekees stelde hier alle vertrouwen in te hebben.

Vervolgens ging het programma in Putten verder in twee parallelsessies van elk drie lezingen. Daarbij ging Sandra Mulder van FSC Nederland in op de relatie tussen de Nederlandse markt en sociaal verantwoord bosbeheer wereldwijd. "FSC hanteert veel sociale criteria. Uit diverse onderzoeken is ook gebleken dat na certificering wezenlijke verbeteringen zijn behaald wat

betreft onder meer opleidingen, veiligheid en communicatie," aldus Mulder.

FSC-MERANTI Sandra Mulder wees verder op de toenemende vraag in de bouw naar FSC-meranti voor met name ramen en kozijnen. "Dat heeft er toe geleid dat we onlangs met een afvaardiging van organisaties en woningcorporaties zijn afgereisd naar Jakarta en daar een convenant hebben getekend dat het aanbod van FSC-hout moet verbeteren. Dat is misschien een kleine stap, maar wel een heel belangrijke in de goede richting. Want omdat de vraag naar FSC-hout hard groeit, is het nu belangrijk om het aanbod daar op af te stemmen."

Rik Grashoff kwam, als zijnde duurzaamheidsambassadeur van woningcorporatie Woonbron, het project Bouwen in Borneo toelichten, dat de Nederlandse markt wil koppelen aan de productie van FSC-hout in Borneo. "Naar aanleiding van een reis naar Borneo zijn wij destijds onder woningcorporaties dit project gestart. Het gaat hierbij om de creatie van zowel vraag naar als aanbod van FSC-hout. Wat begon met een streven naar het toepassen van FSC-hout in 50.000 woningen, is nu al uitgegroeid tot een project

waarbij veertig, vooral grote, woningcorporaties FSC-gekeurde producten in 120.000 woningen toepassen. Niet alleen in de nieuwbouw, maar ook in de renovatie en bij het papiergebruik op kantoor."

Grashoff vervolgde: "De handelscontacten met Indonesische partners worden gestimuleerd, en binnen dat land word ook beter samengewerkt. Helaas nemen de overheden nog niet aan het project deel." En er wordt nog verder naar de toekomst gekeken: een tweede conferentie in Jakarta, wellicht van 120.000 naar 150.000 woningen in vijf jaar tijd en een netwerk van Europese corporaties, bedrijven en overheden.

VERANTWOORDE BOSBOUW In Putten kwam ook de ketenverantwoordelijkheid voor de Nederlandse houthandel ter sprake. Daarbij onderstreepte de VVNH nog eens haar doel om eind 2009 over al het import- en handelshout van de aangesloten leden duidelijkheid over de herkomst te hebben, waarbij ten minste 75 procent uit duurzaam beheerd bos moet komen.

Duncan MacQueen van het International Institute for Environment and Development (IIED) informeerde over de projecten van zijn organisatie die gericht zijn op verantwoorde bosbouw. Hij gaf voorbeelden van goede samenwerkingen tussen overheid, bosbouwindustrie en inheemse bevolking, wat al in diverse tropische landen heeft geleid tot FSC-certificering.

Scott Poynton van Tropical Forest Trust (TFT) haalde tevens voorbeelden aan van sociaal verantwoord bosbeheer in Zuidoost-Azië, Latijns Amerika en Afrika. Namens haar leden, Europese afnemers van houtproducten, helpt de TFT bij FSC-certificeringsprojecten in de tropen. Tot slot stipten Rikke Jensen (DLH Group) en Bart van der Linden (CIB) de sociale voorwaarden voor FSC-certificering aan. Door de fusie met de TT Timber Group in 2005 is de Deense DLH Group nu ook betrokken bij duurzaam bosbeheer in Kongo-Brazzaville, waar bosbouwer CIB FSC-gecertificeerde bossen bezit. ■

VERANTWOORD ONDERNEMEN GAAT NIET ALTIJD GOED JURIDISCHE TOUWTRAKKERIJ

Sociaal verantwoord ondernemen met hout is een mooi streven. Maar het gaat ook wel eens mis, getuige het voorbeeld van de ideële houtwerf Swift in Dieren. De houtwerf was eigendom van kerkgenootschap United Church en kwam in juni 1995 mede tot stand door een investering van hulporganisatie ICCO. Het idee was dat middels Swift bewoners van de Solomoneilanden hun geld konden verdienen met duurzame houtkap onder het FSC-keurmerk, terwijl tegelijkertijd het aanbod van legaal hout op de Nederlandse markt zou worden vergroot.

Het liep echter anders. Het sluiten van de

deuren van Swift in 1998 werd toegedicht aan onder meer te hoge exploitatiekosten, onvoldoende kwaliteit van het geleverde hout en het niet langer nodig zijn van Swift als springplank voor het op de Nederlandse markt brengen van legaal hout. Het einde van Swift Hout lijkt echter vooral terug te voeren op onenigheid over de bedrijfsvoering. Jaap Schep werd als adviseur van United Church toegevoegd aan de directie van Swift Hout en investeerde ook privékapitaal in het project. Tussen United Church en Schep enerzijds en ICCO anderzijds ontstond wrijving toen ICCO houthandel A. van den Berg uit Nieuwerbrug

voorstelde als kandidaat voor de overname van het slecht draaiende Swift. United Church zag echter meer in een consortium van vijf bedrijven.

Voorts is er nog sprake van dat United Church het gevoel kreeg overheerst te worden door ICCO op het gebied van besluitvorming. ICCO op haar beurt stelde Schep verantwoordelijk voor de slechte resultaten van Swift. Voor Jaap Schep was dit alles reden genoeg om ICCO voor de rechter te slepen. In zijn redenering heeft ICCO onvoldoende gedaan om de houtwerf te laten (voort)bestaan, waardoor Schep zijn persoonlijke investering kwijtraakte en de relatie tussen ICCO en United Church onder druk kwam te staan. De gerechtelijke procedure in deze kwestie duurt nu al een jaar of acht en loopt tot op de dag van vandaag. ■